

РУССКО-КИТАЙСКО-АНГЛИЙСКО-
УЙГУРСКИЙ СЛОВАРЬ НАИБОЛЕЕ
УПОТРЕБИТЕЛЬНЫХ СЛОВ

俄汉英维常用词词典

A Russian-Chinese-English-Uighur
Dictionary of Everyday Usage

رۇسچە - خەنزۇچە - ئىنگلىزچە -
ئۇيغۇرچە كۆپ ئىشلە -
تىلىدىغان سۆزلەر لۇغىتى

中央民族大学出版社

俄汉英维常用词词典
РУССКО-КИТАЙСКО-АНГЛИЙСКО-
УЙГУРСКИЙ СЛОВАРЬ НАИБОЛЕЕ
УПОТРЕБИТЕЛЬНЫХ СЛОВ
A Russian-Chinese-English-Uighur
Dictionary of Everyday Usage
رۇسچە-خەنزۇچە-ئىنگلىزچە-
ئۇيغۇرچە كۆپ ئىشلىد-
تىلىدىغان سۆزلەرلۇغىتى

中央民族大学出版社
1994·北京

〔京〕新登字号 184

责任编辑：武 成

封面设计：陈 婷

责任校对：洁 民

责任印制：金 文

俄汉英维常用词词典

E HAN YING WEI CHANG YONG CI CI DIAN

※

中央民族大学出版社出版

（北京西郊白石桥路 27 号）

（邮政编码：100081）

新华书店北京发行所发行

张家口市印刷总厂印刷

787×1092 毫米 32 开 62 印张 2522 千字

1994 年 8 月第 1 版 1994 年 8 月第 1 次印刷

印数：01—5000 册

ISBN7—81001—481—1/H·30

定价：48.80 元

俄汉英维常用词词典

主 编：林德懋 王振忠

副主编：戴佩丽 滕继萌 杨洁民

编 者：〔俄汉〕 杨洁民 王振忠 安 利

白 萍 林德懋 海淑英

贺美芸 史铁强

〔英〕 滕继萌 魏 强 李 皋

戴佩丽 陈国方

〔维〕 伊玛木 米娜瓦尔 艾尔肯

巴拉提 王振忠

编者的话

为适应我国改革开放，加强对外交流的形势，满足广大读者特别是新疆维吾尔自治区各族读者需要，我们组织了中央民族学院俄语专业、维语专业教师及院内外英语专业人材共同编写了《俄汉英维常用词词典》。这本词典以俄语教学使用的常用词典为蓝本，参照国内外其他有关词典，用汉语、英语、维吾尔语解释词条，既可以作为双语词典使用亦可供通晓两种以上语言的读者对照使用。这主要是考虑到新疆少数民族的读者往往是通过汉语学习外语的特点，同时也为他们直接通过维语查找词条释义提供方便。

本词典选词的标准在于“常用”。所谓常用，无非是指词与其他词语组合能力强，在句子中出现的频率高。词典正是根据这一要求，在每个词条中都提供了大量的搭配词语，这些搭配都是常用的，同时给出了相当数量的例句，说明某词在话语中的具体用法，读者可根据句型及相应的使用场合，自己造句。还有一点就是每个词的释义项目也都是采用常用的词义，至于个别场合使用的意义则不收入。

一个俄语词，先是词义项目，然后是搭配用法，配以例句，以词义项目、一个搭配、一个句子为单位，分别用汉语、英语、维语释义。这样的对照词典，即使不学习俄语，也可作为学习汉语、英语及维吾尔语的参考书。我们认为，每一位读者都会找到它恰当的用途。

编写《俄汉英维常用词词典》这样一种多语的工具书是我们在改革开放形势下的一种大胆尝试，在编写过程中遇到不少困难，好在我们这个编写集体具有克服困难的精神，锲而不舍，加上不少同志都通晓几种语言，疑难问题特别是英语又得到外籍语言工作者的帮助，这些都使我们有可能完成了这项艰巨的工作

本书在中央民族学院出版社的大力支持下才得以问世。这里我们对在本词典成书过程中给予我们各种帮助的同志包括协助我们校对维语清样的张铁山同志谨表由衷的谢意。

由于时间较紧，加之水平所限，不妥之处甚至错误在所难免，衷心希望读者指正。

1993. 10

用法说明

一、本词典是用汉语、英语、维吾尔语释义的俄语常见词工具书,大约收常见词 3500 个,每个词包括详细的形态变化及汉、英、维语释义,主要供掌握汉语、英语或维吾尔语的读者学习俄语使用,也可作为四语常见词比较研究及实践应用的工具书用于多种用途。

二、条目的排列依照俄语字母表(见 8 页),每一单独条目的释义分一、二、三……项,每项依次是汉语释义、英语释义、维吾尔语释义。每一条目中的释义以词、词的搭配、例句(□后)为单位分隔,如 **выбор**...

1. ...

选择,挑选,选定

choice, selection

تاللاش، خىلاش، تاللاش

然后是词的搭配:

сложный выбор

不易挑选

not easy to choose

تاللاش قىيىن

再后是句子:

□ В магазине большой выбор тканей.

商店里布匹花样齐全。

This shop has a great choice of cloth.

ماگىزىندا رەختلەرنىڭ تۈرى كۆپ.

三、每一词条的起首词用大写字体,在搭配词语中则第一个字母用大写,搭配词语后用“.”号,表示词语单位。相应的汉语、英语、维吾尔语释义则不用“.”号。前面有□号的是例句。

四、用以与主词搭配的词并列排出,中间用“,”号分开,如 **Выбор** платья, подарка, блюда, 分别表示 **Выбор** платья, **выбор**

подарка, выбор блóда; 汉、英、维语并列排出的词都放在括号内,表示括号外的词可与括号内的每个词搭配,如上例的释义为:

挑选(衣服,礼物,菜食)表示的是:挑选衣服,挑选礼物,挑选菜食;

choice of one's (clothes, presents, diet) 表示的是 choice of one's clothes, choice of one's presents, choice of one's diet .

سوؤغا، كىيم تاللاش، (كىيم، سوؤغا، تاماق) تاللاش
تاماق تاللاش، تاللاش .

五、同音异义词单独列出,第一个词及第二个词的右上角分别标有^{1,2},如 долл¹, долл²; 无主句的谓语词单独列出,如 известно。

六、释义的词,为了便于理解,可有两个以上的同义词或近义词,如 выбор 的汉语释义为选择,挑选,选定,英语为 chose, selection, 维语为 خىلاش 及 تاللاش 等。

七、例句的译文为求通顺易懂,不强求每个词的对应直译。例句中的谚语的翻译,一般地说,采用汉语、英语、维语的相应谚语或俗语、成语等来表达。译这类词语或句子时,编者力求参考已出版的有关工具书。其他工具书中找不到的,则由编者自行译出。

俄语缩略语符号说明

безл.	ئايالچەسىغا
无人称的	жен.
impersonal	阴性 (女性)
شەخسىز	the female sex
буд. , буд. вр.	ئايالچەسىغا
将来时	знач.
future tense	意义
كەلگۈسى زامان	significance
ввдн. сл.	مەنە
插入语	им. , им. п.
parenthesis	第一格
قستۇرما سۆز	nominative
вин. , вин. п.	بىرىنچى كېلىش
第四格	колич.
accusative	数量数词
تۆتىنچى كېلىش	numeral
вр.	ساناق سان
时间	кр. прил.
time	短尾形容词
заман	short suffixal adjective
глагол.	سۈپەتنىڭ قىسقارتما شەكلى
动词	кр. ф.
verb	短尾形式
پېئىل	short suffixal form
дат. , дат. п.	قىسقارتما شەكىل
第三格	л.
dative	人称
ئۈچىنچى كېلىش	person
ед. , ед. ч.	شەخس
单数	м.
singular	阳性
بىرلىك	masculine
ж.	ئەرچەسىغا
阴性	мест.
feminine	代词

pronoun

ئالماش

мн., мн. ч.

复数

plural

كۆپلۈك

муж.

阳性 (男性)

the male sex

ئەرچەسىغا

— н.

нибудь

нареч.

副词

adverb

رەۋش

наст., наст. вр.

现在时

present tense

ھازىرقى زامан

неодуш.

非动物名词

inanimate

جانسىز ئىسىم

неопр. ф.

(动词) 不定式

infinitive

پېشلى (مەلۇمىسىزلىق شەكلى)

нескл.

不变格的

indeclinable

تۈرلەنمەيدىغان

несв.

未完成体

imperfective aspect

پۈتمىگەن تۈس

одуш.

动物名词

animate

جانلىق ئىسىم

отриц.

否定语气词

negative

بولوشسىز ئىنتۇناتسىيە سۆزى

п.

格

case

كېلىش

письм.

书面用语

written language

كىتابىي سۆز

повел.

命令式

imperative mood

بويرۇق شەكلى

полн. ф.

形容词长尾形式

long suffixal form of adjective

سۈپەتنىڭ ئۇزۇن شەكلى

порядк.

顺序数词

ordinal number

تەرتىپ سان

предл., предл. п.

第六格

prepositional

ئالتىنچى كېلىش

прил.

形容词

adjective

سۈپەت

прич.

形动词

participle

سۈپەتدەش

противоп.

反义的

antonym

فارىمۇ-قارشى

прош. , прош. вр.

过去时

past tense

ئۆتكەن زامан

p.

性

gender

سىغا

род. , род. п.

第二格

possessive

ئىككىنچى كېلىش

c.

中性

neuter

ئوتتۇرا سىغا

св.

完成体

perfect aspect

پۈتكەن تۈس

сказ.

谓语

predicate

خەۋەر

см.

见

see

قاراڭ

сокр.

缩略

abbreviation

قىسقارتىلما

сочет.

搭配

collocation

برىكەش

союз. сл.

关联词

cognate word

باغلىغۇچى

ср.

比较

comparison

سىلىشتۇرما

сравн. ст.

比较级

comparative degree

سىلىشتۇرما دەرىجە

сущ.

名词

nonm

ئىسىم

твор. , твор. п.

第五格

instrumental

بەشىنچى كېلىش

употр.

运用

use

ئىشلىتىلىش

устн.

口语

spoken language

ئېغىز تىلى

ч.

数

number

сан

числ.

数词

number

сан

俄语字母表

Аа [а]

Бб [бэ]

Вв [вэ]

Гг [гэ]

Дд [дэ]

Ее [е]

Ёё [ё]

Жж [жэ]

Зз [зэ]

Ии [и]

Йй [и краткое]

Кк [ка]

Лл [эль]

Мм [эм]

Нн [эн]

Оо [о]

Пп [пэ]

Рр [эр]

Сс [эс]

Тт [тэ]

Уу [у]

Хф [эф]

Фх [ха]

Цц [цэ]

Чч [че]

Шш [ша]

Щщ [ща]

ъ [твёрдый знак]

ы [ы]

ь [мягкий знак]

э [э обратное]

Ю ю [ю]

Яя [я]

目 录

编者的话	1
用法说明	3
俄语缩略语符号说明	5
俄语字母表	8
词典正文	1—1958

A

А союз.

1. 而 (是), 可, 却, 倒

but, instead, and

ئەمما، لېكىن، بىراق، ھالبۇكى، بەلكى، بولسا

Это не портфель, а сумка.

这不是公事包，而是手提包。

This is not a briefcase, instead it's a handbag.

بۇ پورتفېل ئەمەس، سومكا.

Я слушаю радио, а не читаю.

我在听广播，而不是在读书。

I'm listening to the radio, and I am not reading.

مەن كىتاپ ئوقۇمايۋاتىمەن، رادىيو تىنچاۋا تىمەن.

зимой там холодно, а летом жарко.

那里冬季寒冷，而夏季炎热。

It is cold in winter there, whereas it's hot in summer.

ئۇ يەر قىشتا قاتتىق سوغۇق، يازدا قاتتىق ئىسسىق.

Все ушли, а я остался дома.

大家都走了，而我倒留在家里。

Everybody is gone, but I stay home.

ھەممەيلەن كەتتى، مەن بولسام ئۆيدە قالدىم.

2. 那么，就，而是，却是

then

ئۇنداق بولسا، ئۇنداقتا، ئۇ ھالدا، ئەسە.

ئەمما، لېكىن، بىراق، ھالبۇكى، بەلكى

А где он был вчера?

那他昨天在哪呢?

Then where was he yesterday?

ئۇ تۈنۈگۈن نەدە ئىدى؟

А сколько ей лет?

那她多大年纪了?

How old is she then?

ئۇ (ئايال كىشى) قانچە ياشقا كىردى؟

А почему вы опоздали?

那您为什么迟到了呢?

Why are you late then?

سىز نېمىشقا كېچىكىپ قالدىڭىز؟

А я думаю, что завтра будет хорошая погода.

而我想明天会是好天气。

But I thought it would be fine tomorrow.

مېنىڭچە، ئەتە ھاۋا ياخشى بولىدۇ.

А раньше они не встречались.

可是他们以前没有见过面。

But they had never met each other before.

چېكىن ئۇلار بۇرۇن كۆرۈشۈپ باقمىغان.

А подруга не пришла.

而女朋友没有来。

But the girlfriend didn't show up.

فېز دوستى كەلمىدى.

Август

八月

August

سەككىزىنچى ئاي، ئاۋغۇست

Холодный, теплый, сырой август.

(寒冷的, 暖和的, 潮湿的) 八月

(cold, warm, humid) August

(سوغۇق، يىلما، نەم) ئاۋغۇست

Начало, середина августа.

八月初, 八月中

(early, mid) August

سەككىزىنچى ئاينىڭ (باشلىرى, ئوتتۇردى-لىرى)

В августе этого, прошлого, будущего года

(今年, 去年, 明年) 八月

(this, last, next) August

(بۇ يىل, ئۆتكەن يىل, كېلەر يىل) سەككىزىنچى ئاي

□ Наша семья вернулась в Москву в конце августа.

我们家八月底回到了莫斯科。

Our family returned to Moscow at the end of August.

ئائىلىمىز سەككىزىنچى ئاينىڭ ئاخىرلىرى مۇسكۋاغا قايتىپ كەلدى.

Весь август стояли жаркие дни.

八月份天气一直很炎热。

It has been rather hot in August.

8. ئايدا ھاۋا ساق بىر ئاي ئىسسىق بولدى

АВГУСТОВСКИЙ | ИЙ. -ая, -ое, -ие, -ие, прил.

八月的

(of) August

8. ئاينىڭ, ئاۋغۇستنىڭ

Августовский вечер

八月的晚上

an evening in August

ئاۋغۇستنىڭ كەچلىرى

Августовская погода

八月的天气

weather in August

8. ئاينىڭ ھاۋاسى

Августовская конференция учителей

八月的教师会议

a teachers' meeting in August

8. ئايدىكى ئوقۇتقۇچىلار يىغىنى

□ Холодные августовские ночи напоминают, что приближается осень.

八月寒冷的夜晚预示着秋天的临近。

The cold evenings in August show that autumn is approaching.

ئاۋغۇستنىڭ سوغۇق كەچلىرى كۈز پەسلىدە

نىڭ يېتىپ كېلىدىغانلىقىدىن دېرەك بەر-مەكتە.

АВИАЦИЯ, -и, -и, -ю, -ей, (об)-и, ж

航空; 航空事业; 空军

aviation, airforce

ئاۋىئاتسىيە, ئاۋىئاتسىيە ئىشلىرى, ھاۋا ئارمىيىسى

Военная, сельскохозяйственная авиация

(军用, 农业) 航空

(military, agricultural) aviation

ھەربىي ئاۋىئاتسىيە, دېھقانچىلىق ئاۋىئاتسىيىسى

Летать на самолетах гражданской авиации

乘民用飞机

by civil aviation

پۇقرالار ئاۋىئاتسىيىسىنىڭ ئايرۇپىلانغا چۈشۈپ ئۇچماق

Служить в авиации

在空军里服务

to serve in the airforce

ھاۋا ئارمىيىسىدە ۋەزىپە ئۆتىمەك

Интересоваться авиацией

对航空感兴趣

to be interested in aeronautics

ئاۋىئاتسىيە ئىشلىرىغا قىزىقماق

□ Он окончил институт инженеров гражданской авиации.

他毕业于民用航空工程学院。

He graduated from the Institute of Civil Aviation.

ئۇ پۇقرالار ئاۋىئاتسىيە ئىنژېنېرلار ئىنىستىتۇتىنى پۈتتۈرگەن.

АВТБУС, -а, -у, автобус, -ом (об).

-е, мы автобусы, -ов, -ам, -ы, -ами,
(об) -ах, м.

公共汽车

bus

ئاپتوبۇس

Полный, пустой автобус

(载满人的, 空的) 汽车

(a full, an empty) bus

(ئادەمگە توشۇق, قۇرۇق) ئاپتوبۇس

Остановка, номер автобуса

公共汽车站, 汽车号牌

a bus-stop, the number plate of a bus

ئاپتوبۇس (بېكىتى, نومۇرى)

Войти в автобус

上汽车

to get on a bus

ئاپتوبۇسقا چىققاق

Сесть на автобус, в автобус

坐上汽车

to sit in a bus

ئاپتوبۇسقا ئولتۇرماق

Занять место в автобусе

在汽车上占个座位

to get a seat on the bus

ئاپتوبۇستا ئورۇن ئىگەللىمەك

Ехать на автобусе, в автобусе, автобусом.

乘汽车

to take a bus

ئاپتوبۇسقا چۈشمەك

Выйти из автобуса

下汽车

to get off the bus

ئاپتوبۇستىن چۈشمەك

Сойти с автобуса

从汽车上下来

to get down from a bus

ئاپتوبۇستىن چۈشمەك

□ От стадиона до метро ходит автобус.

从体育馆到地铁站行驶公共汽车。

A bus runs from the gymnasium to the under-ground railway station.

تەنتەربىيە سارىيىدىن يەر ئاستى پويىز بېكىتىگە ئاپتوبۇس قاتنايدۇ.

Он ездит на работу на пятом автобусе (на автобусе номер пять)

他乘 5 路公共汽车上班。

He goes to work by No. 5 bus.

ئۇ بەشىنچى يول ئاپتوبۇسقا چۈشۈپ ئىشقا بارىدۇ.

АВТБУСНЫЙ -ая, -ое, -ые, прил.

公共汽车的

bus

ئاپتوبۇسنىڭ

Автобусное движение

公共汽车交通

bus traffic

ئاپتوبۇس قاتنىشى

Автобусный парк

汽车停车场

a car park

ئاپتوبۇس توختاش مەيدانى

Автобусная остановка.

公共汽车站

bus stop

ئاپتوبۇس بېكىتى

Автобусный билет

汽车票

bus ticket

ئاپتوبۇس بېلىتى

□ Автобусные линии связывают Москву со многими городами страны.

条条汽车线路将莫斯科和国内许多的城市联系起来。

Various bus routes have connected Moscow with many cities in Russia.

ئاپتوبۇس لىنىيىلىرى موسكۋا بىلەن دۆلەت ئىچىدىكى نۇرغۇن شەھەرلەرنى تۇتاشتۇرۇپ تۇرىدۇ.

АВТОМАТ - а, - у, автомат, - ом - (об) - е, мн **автоматы**, - ов, - ам, (ов) - ах, м.

自动机, 自动装置

automat

ئاپتوماتىك ئۈسكۈنە (ماشىنا, ئاپپارات)

Автомат для продажи воды, газет, билетов.

自动 (售水、报、票) 机

automatic (water, newspaper, ticket) machine

ئاپتوماتىك (سۇ, گېزىت, بىلەت) ساتقۇچ

Станок-автомат

自动机床

automatic lathe

ئاپتوماتىك ستانوك

Установить автоматы

安装自动装置

to install an automatic device

ئاپتوماتىك ئۈسكۈنە ئورناتماق.

□ На почте есть автомат для продажи конвертов и открыток.

邮局里有出售信封和明信片的自动装置。

There is an automat that sells envelopes and cards.

يوقىتىشىدا ئاپتوماتىك كونۋېرت ساتقۇچ ۋە ئاپتوماتىك ئانكرېتكا ساتقۇچ بار.

◇ Телефон-автомат

自动电话

automatic telephone

ئاپتوماتىك تېلېفون

Говорить, звонить по телефону-автомату

打自动电话

to speak on an automatic telephone

ئاپتوماتىك تېلېفوندا سۆزلەشمەك, ئاپتومات.

تىك تېلېفون ئۇرماق

□ Я позволю вам из автомата.

我将用自动电话机给您打电话。

I shall call you with the automatic phone.

مەن سىزگە ئاپتوماتىك تېلېفون ئۈرۈمەن.

АВТОМАТИЧЕСКИЙ - ая, - ое, - ие, прил.

自动的

automatic

ئاپتوماتىك

Автоматический прибор, аппарат

自动 (仪器, 机器)

automatic (instrument, machine)

ئاپتوماتىك (ئۈسۈب, ئاپپارات)

Автоматическая телефонная станция

自动电话局

automatic telephone bureau

ئاپتوماتىك تېلېفونخانا

Автоматическое устройство

自动装置

automatic device

ئاپتوماتىك ئۈسكۈنە

Автоматическое управление полётом космического корабля

控制宇宙飞船飞行的自动装置

automatic device that controlled the flight of a space shuttle

ئالەم كېمىسىنىڭ ئۇچۇشنى باشقۇرىدىغان ئاپتوماتىك ئۈسكۈنە

□ Завод производит автоматические станки.

工厂生产自动机床。

The factory produces automatic lathes.

زاۋۇت ئاپتوماتىك ستانوك ئىشلەپ چىقىرىدۇ.